

[P. Munch.]

Ingen kan være i Tvivl om, at vi her staar overfor et af de grundlæggende økonomiske Spørgsmaal i den nærmest kommende Tids Udvikling paa alle de Omraader, som er egnede til Trustdannelser i Kraft af den Karakter, Teknikken nu har faaet i de paagældende Fag. Det Forslag, som her foreligger, er kun en Begyndelse til en Lovgivning derom, men det er utvivlsomt paa-krævet i Danmark, at denne Begyndelse sker. Hvis man lader Trusterne og Kartellerne udvikle sig uden Retledning fra Samfundets Side, uden Kontrol, da vokser Spørgsmaalet for hver Dag, der gaar, da bliver det, for hver Dag, vi opsætter en Indgriben, vanskeligere at magte, naar man dog staar overfor den fuldkomne afgørende Kendsgerning, at det er nødvendigt at gribe ind for at værne de fælles Samfundsinteresser.

Jeg ser heller ikke rettere end, at det maa være i de paagældende Virksomheders egen Interesse, paa et Tidspunkt, hvor det er muligt at tilpasse sig til et Samarbejde med de fælles Samfundsinteresser, at naa til Lovgivning, før end Forholdene har udviklet sig saaledes, at denne Lovgivning bliver til et stort Kampspørgsmaal med haard Strid mellem de Interesser, som her er fremme. Jeg haaber derfor, at det maa lykkes i Aar virkelig at naa til Resultat i denne Sag her i Tinget, og at dette maa føre til, at man ogsaa i det andet høje Ting tager imod en Lovgivning paa dette Omraade anderledes, end man gjorde det, da dette Ting forrige Gang traf Beslutning herom.

Handelsministeren (Stensballe): Den Forelæggelsestale, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne her holdt, afveg ikke i væsentlig Grad fra de Forelæggelsestaler, der tidligere har været holdt ved de Lejligheder, hvor dette Lovforslag er blevet forelagt i dette høje Ting, og jeg skal ikke her i Dag komme ind paa en Gentagelse af den Drøftelse, der forrige Aar og Aaret forud derfor, saa vidt jeg erindrer, har fundet Sted om disse Forhold.

Det ærede Medlem var igen inde paa Spørgsmaalet om Benzinen. Derom har jeg sagt, at jeg ikke kunde indse, at man kunde tale om noget Monopol paa dette Omraade, selv om der er tre Selskaber her i Landet,

som sælger den overvejende Del af Benzinen, og selv om de fører en fælles i hvert Tilfælde ydre Prispolitik, idet de jo alle alligevel, saa vidt jeg har Kendskab dertil, har en vis Bevægelighed med Hensyn til Rabatgivning. Jeg for mit Vedkommende kan ikke indse, at det kan kaldes Monopol, naar der er Adgang til fri Import og frit Køb og Forsendelse her til Landet ad Jernbanevejen og Adgang til gennem Chartring af Skibe at købe Benzin og forhandle den her i Landet.

At der hertil kræves Tankanlæg og andet, som de Selskaber har, der nu en Gang har bygget saadanne Anlæg her i Landet, er en anden Side af Sagen. Dertil skal der Penge, og dertil skal der et stort Antal af Forbrugere; men enhver kan frit købe Benzin og frit handle med Benzin. Noget andet er det, at det her i Landet er gaaet saaledes, at der er opstillet et ogsaa efter min Mening ganske overordentlig stort Antal Tanke rundt omkring. Vi ser jo Tanke fra hvert af Selskaberne stillet op i omtrent hver Landsby, og at den Konkurrence, der drives derigennem, bevirker en Fordyrelse, er ret sikkert; men jeg kan ikke tro, at man kan komme det til Livs uden ogsaa at gribe ind i det kommunale Selvstyre, thi i Almindelighed er det Kommunerne, der har givet Tilladelse dertil.

Hvad selve Spørgsmaalet i øvrigt angaar, gaar jeg ud fra, at der bliver nedsat et Udvalg, og de Oplysninger, som Ministeriet ligger inde med, eller som Ministeriet kan fremskaffe i Henhold til bestaaende Love, er jeg selvfølgelig villig til at overlade Udvalget, ligesom jeg i det hele taget er villig til at deltage i Drøftelsen af specielle Forhold, hvis det ønskes. At komme ind paa en Drøftelse af specielle Forretninger her i Dag mener jeg ikke vil være rigtigt, ikke heller forekommer der mig at være nogen større Grund dertil.

Olav Olsen: Det foreliggende Forslag er en gammel Bekendt, som vi fra Venstres Side maaske nok kunde tænke os, at der kunde komme noget ud af. Men saaledes som det er udformet, er det saa ubestemt, at man ikke er klar over, hvad man egentlig kan vente at faa ud af det; man kan ikke paa Forhaand sige: det og det vil Udvalget være i Stand til at